

У Г О В О Р

ИЗМЕЂУ

САВЕЗНЕ ВЛАДЕ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

И

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ БУГАРСКЕ

**О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА
ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И НА ИМОВИНУ**

**САВЕЗНА ВЛАДА
САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ**

И

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ БУГАРСКЕ

у жељи да закључе Уговор о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, потврђујући своја настојања за развој и продубљивање међусобних економских односа,

споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

ЛИЦА НА КОЈА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ УГОВОР

Овај уговор примењује се на лица која су резиденти једне или обе државе уговорнице.

Члан 2.

ПОРЕЗИ НА КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈЕ УГОВОР

1. Овај уговор примењује се на порезе на доходак и на имовину које заводи држава уговорница или њене политичке јединице или локалне власти независно од начина наплате.

2. Порезима на доходак и на имовину сматрају се сви порези који се заводе на укупан доходак, на укупну имовину или на делове дохотка или имовине, укључујући порезе на добит од отуђења покретне или непокретне имовине, порезе на укупне износе зарада које исплаћују предузећа, као и порезе на прираст имовине.

3. Порези на које се примењује овај уговор су:

И у Југославији:

- 1) порез на добит корпорација;
- 2) порез на доходак грађана;
- 3) порези на имовину;
- 4) порез на приход од међународне превозничке делатности.

(у даљем у тексту: "југословенски порез");

ИИ у Бугарској:

- 1) порез на доходак физичких лица;
- 2) порез на добит корпорација;
- 3) порез на непокретну имовину.

(у даљем тексту: "бугарски порез")

4. Уговор се примењује и на битно сличне порезе који се после дана потписивања овог уговора заведу поред или уместо постојећих пореза, који се договоре разменом писама између надлежних органа држава уговорница. Надлежни органи држава уговорница обавештавају једни друге о значајним променама извршеним у њиховим пореским законима.

Члан 3. ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

1. За потребе овог уговора:

- 1) изрази "држава уговорница" и "друга држава уговорница" означавају Југославију или Бугарску зависно од смисла;
- 2) израз "Југославија" означава Савезну Републику Југославију, а употребљен у географском смислу означава сувоземну (копнену) територију Југославије, њене унутрашње морске воде и појас територијалног мора, ваздушни простор над њима, као и морско дно и подземље дела отвореног мора изван спољне границе територијалног мора, над којима Југославија врши суверена права ради истраживања и коришћења њихових природних богатстава, у складу са својим унутрашњим законодавством и међународним правом;
- 3) израз "Бугарска" означава Републику Бугарску, а употребљен у географском смислу означава територију и територијално море над којима она врши свој државни суверенитет, као и континентални плато и искључиву економску зону над којима она врши суверена права и јурисдикцију у складу са међународним правом;
- 4) израз "политичке јединице", у случају Југославије, означава њене републике;
- 5) израз "држављанин" означава физичко лице које има држављанство државе уговорнице;
- 6) израз "лице" обухвата физичко лице, компанију и друштво лица;
- 7) израз "компанија" означава правно лице или лице које се сматра правним лицем за пореске сврхе;
- 8) изрази "предузеће државе уговорнице" и "предузеће друге државе уговорнице" означавају предузеће којим управља резидент државе уговорнице, односно предузеће којим управља резидент друге државе уговорнице;
- 9) израз "међународни саобраћај" означава превоз поморским бродом, речним бродом, ваздухопловом, железничким или друмским возилом који обавља

предузеће државе уговорнице, осим ако се поморски брод, речни брод, ваздухоплов, железничко или друмско возило користи искључиво између места у другој држави уговорници;

10) израз "надлежан орган" означава:

- у Југославији, Савезно министарство за финансије, односно његовог овлашћеног представника;

- у Бугарској, Министра финансија, односно његовог овлашћеног представника;

2. Када држава уговорница примењује овај уговор, сваки израз који у њему није дефинисан има значење према закону те државе који се у време примене односи на порезе на које се овај уговор примењује. Свако значење према важећим пореским законима те државе, има предност у односу на значење које том изразу дају други закони те државе.

Члан 4. РЕЗИДЕНТ

1. Израз "резидент државе уговорнице", за потребе овог уговора, означава лице које, према законима те државе, подлеже опорезивању у тој држави по основу свог пребивалишта, боравишта, држављанства, места оснивања, седишта стварне управе или другог мерила сличне природе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлеже опорезивању само за доходак из извора у тој држави или само за имовину која се у њој налази.

2. Ако је, према одредбама става 1. овог члана, физичко лице резидент обе државе уговорнице, његов се статус одређује на следећи начин:

1) сматра се да је резидент државе у којој има стално место становања; ако има стално место становања у обе државе, сматра се да је резидент само државе са којом су његове личне и економске везе тешње (средиште животних интереса);

2) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално место становања, сматра се да је

резидент државе у којој има уобичајено место становања;

- 3) ако има уобичајено место становања у обе државе или га нема ни у једној од њих, надлежни органи држава уговорница решиће питање заједничким договором.
- 4) ако је према одредбама става 1. овог члана лице, осим физичког, резидент обе државе уговорнице, надлежни органи држава уговорница решиће питање заједничким договором.

Члан 5. СТАЛНА ЈЕДИНИЦА

1. Израз "стална јединица", за потребе овог уговора, означава стално место преко кога предузеће потпуно или делимично обавља пословање.

2. Под изразом "стална јединица" подразумева се нарочито:

- 1) седиште управе;
- 2) огранак;
- 3) пословница;
- 4) фабрика;
- 5) радионица;
- 6) рудник, извор нафте или гаса, каменолом или друго место искоришћавања природних богатстава.

3. Градилиште или грађевински или инсталациони радови чине сталну јединицу само ако трају дуже од дванаест месеци.

4. Изузетно од претходних одредаба овог члана, под изразом стална јединица не подразумева се:

- 1) коришћење објеката и опреме искључиво у сврхе ускладиштења, излагања или испоруке добара или робе која припада предузећу;
- 2) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво у сврху ускладиштења, излагања или испоруке;

- 3) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво са сврхом да је друго предузеће преради;
- 4) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху куповине добара или робе или прибављања обавештења за предузеће;
- 5) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху обављања, за предузеће, сваке друге делатности која има припремни или помоћни карактер;
- 6) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху делатности наведених у тачкама од 1) до 5), у било којој комбинацији, под условом да је укупна делатност сталног места пословања која настаје из ове комбинације припремног или помоћног карактера.

5. Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, када лице - осим заступника са самосталним статусом на кога се примењује став 6. овог члана - ради у име предузећа и има и уобичајено користи у држави уговорници овлашћење да закључује уговоре у име предузећа, сматра се да то предузеће има сталну јединицу у тој држави у односу на делатности које то лице обавља за предузеће, осим ако су делатности тог лица ограничене на делатности наведене у ставу 4. овог члана које, ако би се обављале преко сталног места пословања, не би ово стално место пословања чиниле сталном јединицом према одредбама тог става.

6. Не сматра се да предузеће има сталну јединицу у држави уговорници само зато што у тој држави обавља своје послове преко посредника, генералног комисионог заступника или другог представника са самосталним статусом ако та лица делују у оквиру своје редовне пословне делатности.

7. Чињеница да компанија која је резидент државе уговорнице контролише или је под контролом компаније која је резидент друге државе уговорнице или која обавља пословање у тој другој држави (преко сталне јединице или на други начин), сама по себи није довољна да се једна компанија сматра сталном јединицом друге компаније.

Члан 6.

ДОХОДАК ОД НЕПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ

1. Доходак који резидент државе уговорнице оствари од непокретне имовине (укључујући доходак од пољопривреде или шумарства) која се налази у другој држави уговорници може се опорезивати у тој другој држави.

2. Израз "непокретна имовина" има значење према закону државе уговорнице у којој се односна непокретна имовина налази. Овај израз у сваком случају обухвата имовину која припада непокретној имовини, сточни фонд и опрему која се користи у пољопривреди и шумарству, права на која се примењују одредбе општег закона о земљишној својини, плодуживање непокретне имовине и права на променљива или стална плаћања као накнаде за искоришћавање или за право на искоришћавање минералних налазишта, извора и других природних богатстава: поморски бродови, речни бродови, ваздухоплови, железничка и друмска возила не сматрају се непокретном имовином.

3. Одредбе става 1. овог члана примењују се на доходак који се оствари непосредним коришћењем, изнајмљивањем или другим начином коришћења непокретне имовине.

4. Одредбе ст. 1. и 3. овог члана примењују се и на доходак од непокретне имовине предузећа и на доходак од непокретне имовине која се користи за обављање самосталних личних делатности.

Члан 7.

ДОБИТ ОД ПОСЛОВАЊА

1. Добит предузећа државе уговорнице опорезује се само у тој држави, осим ако предузеће обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази. Ако предузеће обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице, добит предузећа може се опорезивати у тој другој држави, али само до износа који се приписује тој сталној јединици.

2. Зависно од одредбе става 3. овог члана, када предузеће државе уговорнице обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази, у свакој држави уговорници се тој сталној јединици приписује добит коју би могла да оствари да је

била одвојено и посебно предузеће које се бави истим или сличним делатностима, под истим или сличним условима и да је пословала потпуно самостално са предузећем чија је стална јединица.

3. При одређивању добити сталне јединице, признају се као одбици трошкови који су учињени за потребе сталне јединице, укључујући трошкове управљања и опште административне трошкове, било у држави у којој се налази стална јединица или на другом месту.

4. Ако је уобичајено да се у држави уговорници добит која се приписује сталној јединици одређује на основу расподеле укупне добити предузећа на његове посебне делове, решење из става 2. овог члана не спречава ту државу уговорницу да таквом уобичајеном расподелом одреди добит која се опорезује. Усвојени метод расподеле треба да буде такав да резултат буде у складу с начелима која су садржана у овом члану.

5. Сталној јединици не приписује се добит ако та стална јединица само купује добра или робу за предузеће.

6. За потребе претходних ставова, добит која се приписује сталној јединици одређује се истом методом из године у годину, осим ако постоји оправдан и довољан разлог да се поступи друкчије.

7. Када добит обухвата поједине приходе који су регулисани посебним члановима овог уговора, одредбе овог члана не утичу на одредбе тих чланова.

Члан 8.

МЕЂУНАРОДНИ САОБРАЋАЈ

1. Добит предузећа државе уговорнице од коришћења поморских бродова, речних бродова, ваздухоплова, железничких или друмских возила у међународном саобраћају опорезује се само у тој држави.

2. Одредбе става 1. овог члана примењују се и на добит од учешћа у пулу, заједничком пословању или међународној пословној агенцији.

Члан 9

ПОВЕЗАНА ПРЕДУЗЕЋА

1. Ако:

- 1) предузеће државе уговорнице учествује непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа друге државе уговорнице, или
- 2) иста лица учествују непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа државе уговорнице и предузећа друге државе уговорнице

и ако су и у једном и у другом случају, између та два предузећа, у њиховим трговинским или финансијским односима, договорени или наметнути услови који се разликују од услова који би били договорени између независних предузећа, добит коју би, да нема тих услова, остварило једно од предузећа, али је због тих услова није остварило, може се укључити у добит тог предузећа и сходно томе опорезовати.

2. Ако држава уговорница укључује у добит предузећа те државе добит за коју је предузеће друге државе уговорнице опорезовано у тој другој држави, и сходно томе је опорезује, и ако је тако укључена добит она добит коју би предузеће првопоменуте државе остварило да су услови договорени између та два предузећа били они услови које би договорила независна предузећа, та друга држава врши одговарајућу корекцију износа пореза који је у њој утврђен на ту добит. Приликом вршења те корекције, водиће се рачуна о осталим одредбама овог уговора и, ако је то потребно, надлежни органи држава уговорница ће се међусобно консултовати.

Члан 10. ДИВИДЕНДЕ

1. Дивиденде које исплаћује компанија резидент државе уговорнице резиденту друге државе уговорнице могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Дивиденде се могу опорезивати и у држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник тих дивиденди, разрезан порез не може бити већи од:

- 1) 5 одсто бруто износа дивиденди ако је стварни власник компанија која непосредно има најмање 25 одсто капитала компаније која исплаћује дивиденде;

- 2) 15 одсто бруто износа дивиденди у свим другим случајевима.

Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене ових ограничења.

Овај став не утиче на опорезивање добити компаније из које се дивиденде исплаћују.

3. Израз "дивиденде", у овом члану, означава доходак од акција или других права учешћа у добити која нису потраживања дуга, као и доходак од других права компаније који је порески изједначен са дохотком од акција у законима државе чији је резидент компанија која врши расподелу.

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник дивиденди, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде преко сталне јединице која се налази у тој држави или обавља у тој другој држави самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој држави, а акције на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази. У том случају примењују се, према потреби, одредбе чл. 7. или 14. овог уговора.

5. Ако компанија која је резидент државе уговорнице остварује добит или доходак из друге државе уговорнице, та друга држава не може да заведе порез на дивиденде које исплаћује компанија, осим ако су те дивиденде исплаћене резиденту те друге државе или ако акције на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази која се налази у тој другој држави, нити да нерасподељену добит компаније опорезује порезом на нерасподељену добит компаније, чак и ако се исплаћене дивиденде или нерасподељена добит у потпуности или делимично састоје од добити или дохотка који су настали у тој другој држави.

Члан 11. **КАМАТА**

1. Камата која настаје у држави уговорници, а исплаћује се резиденту друге државе уговорнице може се опорезивати у тој другој држави.

2. Камата се може опорезивати и у држави уговорници у којој настаје, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник те

камате, разрезан порез не може бити већи од 10 одсто бруто износа камате.

Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Израз "камата", у овом члану, означава приход од потраживања дуга сваке врсте, независно од тога да ли су обезбеђена залогом и да ли се на основу њих стиче право на учешће у добити дужника, а нарочито приход од државних хартија од вредности и приход од државних обвезница или других обвезница, укључујући премије и награде на такве хартије од вредности или обвезнице. Затезна камата се не сматра каматом за сврхе овог члана.

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник камате, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници у којој камата настаје, преко сталне јединице која се налази у тој држави или ако обавља у тој другој држави самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој држави, а потраживање дуга на које се плаћа камата је стварно повезано с том сталном јединицом или сталном базом. У том случају се примењују, према потреби, одредбе чл. 7. или 14. овог уговора.

5. Сматра се да камата настаје у држави уговорници када је исплатилац камате та држава, њена политичка јединица, локална власт или резидент те државе. Када лице које плаћа камату, без обзира на то да ли је резидент државе уговорнице, има у тој држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је повезан дуг на који се плаћа камата, а ту камату сноси та стална јединица или стална база, сматра се да камата настаје у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ камате, због посебног односа између платиоца камате и стварног власника или између њих и трећег лица, имајући у виду потраживање дуга за које се она плаћа, прелази износ који би био уговорен између платиоца камате и стварног власника, одредбе овог члана примењују се само на износ који би био уговорен да таквог односа нема. У том случају, вишак плаћеног износа опорезује се сагласно законима сваке државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог уговора.

1. Ауторске накнаде које настају у држави уговорници, а исплаћују се резиденту друге државе уговорнице могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Ауторске накнаде се могу опорезивати и у држави уговорници у којој настају, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник тих ауторских накнада, разрезан порез не може бити већи од 10 одсто бруто износа ауторских накнада.

Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Израз "ауторске накнаде", у овом члану, означава плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење или за право коришћења ауторског права на књижевно, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове или филмове, траке или касете за телевизију или радио, као и за коришћење или за право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка или за коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме или за обавештења која се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства (know-how).

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник ауторских накнада, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници у којој ауторске накнаде настају, преко сталне јединице која се налази у тој другој држави уговорници или у тој другој држави обавља самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој другој држави, а право или имовина на основу којих се ауторске накнаде плаћају стварно припадају тој сталној јединици или сталној бази. У том случају примењују се, према потреби, одредбе чл. 7. или 14. овог уговора.

5. Сматра се да ауторске накнаде настају у држави уговорници када је исплатилац сама та држава, њена политичка јединица, локална власт или резидент те државе. Када лице које плаћа ауторске накнаде, без обзира на то да ли је резидент државе уговорнице, има у држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је настала обавеза плаћања ауторских накнада, а те ауторске накнаде падају на терет те сталне јединице или сталне базе, сматра се да ауторске накнаде настају у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ ауторских накнада, због посебног односа између платиоца и стварног власника или између њих и трећег лица, имајући у виду

коришћење, право или информацију за које се оне плаћају, прелази износ који би био уговорен између платиоца и стварног власника да таквог односа нема, одредбе овог члана примењују се само на износ који би тада био уговорен. У том случају, вишак плаћеног износа опорезује се сагласно законима сваке државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог уговора.

Члан 13.

ДОБИТ ОД ИМОВИНЕ

1. Добит коју оствари резидент државе уговорнице од отуђења непокретне имовине наведене у члану 6. овог уговора, а која се налази у другој држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Добит од отуђења покретне имовине која чини део имовине намењене за пословање сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази коју користи резидент државе уговорнице у другој држави уговорници за обављање самосталних личних делатности, укључујући и приходе од отуђења те сталне јединице (саме или заједно с целим предузећем) или сталне базе, опорезује се у тој другој држави.

3. Добит од отуђења поморских бродова, речних бродова, ваздухоплова, железничких или друмских возила која предузеће државе уговорнице користи у међународном саобраћају или од покретне имовине која служи за коришћење поменутих превозних средстава, опорезује се само у тој држави.

4. Добит од отуђења имовине, осим имовине наведене у ст. 1. 2. и 3. овог члана, опорезује се само у држави уговорници чији је резидент лице које је отуђило имовину.

Члан 14.

САМОСТАЛНЕ ПРОФЕСИОНАЛНЕ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ

1. Доходак који оствари резидент државе уговорнице од професионалних делатности или од других самосталних активности опорезује се само у тој држави, осим:

- 1) ако за обављање својих делатности има сталну базу коју редовно користи у другој држави уговорници; у

том случају, само део дохотка који се приписује тој сталној бази може се опорезивати у тој другој држави уговорници; или

- 2) ако борави у другој држави уговорници у периоду или у периодима који укупно трају 183 дана или више у односној пореској години; у том случају, само део дохотка који се остварује од делатности које се обављају у тој другој држави уговорници може се опорезивати у тој другој држави.

2. Израз "професионалне делатности" посебно обухвата самосталне научне, књижевне, уметничке, образовне или наставне делатности, као и самосталне делатности лекара, стоматолога, адвоката, инжењера, архитектата и рачуновођа.

Члан 15. **РАДНИ ОДНОС**

1. Зависно од одредаба чл. 16. 18. 19. 20. и 21. овог уговора, зараде и друга слична примања која резидент државе уговорнице оствари из радног односа опорезују се само у тој држави, осим ако се рад обавља у другој држави уговорници. Ако се рад обавља у другој држави уговорници, такве зараде које се у њој остварују могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Изузетно од одредаба става 1. овог члана, зараде које резидент државе уговорнице оствари из радног односа у другој држави уговорници опорезују се само у првопоменутој држави:

- 1) ако прималац борави у другој држави у периоду или периодима који укупно не прелазе 183 дана у периоду од дванаест месеци који почиње или се завршава у односној пореској години;
- 2) ако се зараде исплаћују од стране или у име послодавца који није резидент друге државе;
- 3) ако зараде не падају на терет сталне јединице или сталне базе коју послодавац има у другој држави.

3. Изузетно од претходних одредаба овог члана, зараде које оствари резидент државе уговорнице опорезују се у тој држави ако су зараде исплаћене за:

- 1) рад обављен у другој држави уговорници у вези са градилиштем или са извођењем инсталационих радова за период од дванаест месеци, у којем то градилиште или ти радови не представљају сталну јединицу у тој другој држави;
- 2) рад обављен на поморском броду, речном броду, ваздухоплову, железничком или друмском возилу у међународном саобраћају.

Члан 16.

НАКНАДЕ ДИРЕКТОРА

Накнаде директора и друга слична примања која оствари резидент државе уговорнице, у својству члана одбора директора или другог сличног одбора компаније која је резидент друге државе уговорнице, могу се опорезивати у тој другој држави.

Члан 17.

УМЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. Изузетно од одредаба чл. 14. и 15. овог уговора, доходак који оствари резидент државе уговорнице у другој држави уговорници личним обављањем делатности извођача као што је позоришни, филмски, радио или телевизијски уметник, музичар или спортиста, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Ако доходак од лично обављених делатности извођача или спортисте не припада лично извођачу или спортисти него другом лицу, тај доходак се, изузетно од одредаба чл. 7. 14. и 15. овог уговора, може опорезивати у држави уговорници у којој су обављене делатности извођача или спортисте.

3. Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, доходак који оствари резидент државе уговорнице од лично обављених делатности извођача или спортисте опорезује се само у тој држави ако су те делатности обављене у другој држави уговорници у оквиру програма културне или спортске размене који су одобриле обе државе уговорнице.

Члан 18.
ПЕНЗИЈЕ

Зависно од одредаба става 2. члана 19. овог уговора, пензије и друга слична примања која се исплаћују резиденту државе уговорнице по основу ранијег радног односа опорезују се само у тој држави.

Члан 19.
УСЛУГЕ ЗА ПОТРЕБЕ ВЛАДЕ

1. 1) Зараде и друга слична примања, осим пензије, које плаћа држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт физичком лицу, за услуге учињене тој држави или тој политичкој јединици или локалној власти, опорезују се само у тој држави.

2) Међутим, те зараде и друга слична примања опорезују се само у другој држави уговорници ако су услуге учињене у тој држави, а физичко лице је резидент те државе које је:
 - држављанин те државе или које
 - није постало резидент те државе само због вршења услуга.

2. 1) Пензија коју физичком лицу плаћа држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт непосредно или из фондова, за услуге учињене тој држави или њеној политичкој јединици или локалној власти, опорезује се само у тој држави.

2) Међутим, та пензија опорезује се само у другој држави уговорници ако је физичко лице резидент и држављанин те државе.

3. Одредбе чл. 15. 16. и 18. овог уговора примењују се на зараде и друга слична примања и пензије које се плаћају у вези с пословањем које обавља држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт.

Члан 20.
СТУДЕНТИ

1. Студент или лице на обуци које је непосредно пре одласка у државу уговорницу било резидент или је резидент друге државе уговорнице, а борави у првопоменутој држави искључиво ради образовања или обучавања, не плаћа у тој држави порез на средства која добија за издржавање, образовање или обучавање ако су та средства из извора ван те државе.

2. Студент или лице на обуци из става 1. овог члана има право у току образовања или обучавања на иста изузећа, ослобађања или умањења пореза на поклоне у новцу, стипендије и примања из радног односа који нису обухваћени ставом 1. овог члана као и резиденти државе уговорнице у којој борави.

Члан 21.

ПРОФЕСОРИ И ИСТРАЖИВАЧИ

1. Физичко лице које борави у држави уговорници ради држања наставе или ангажовања у истраживачком раду на универзитету, вишој школи, школи или другој признатој образовној институцији у тој држави и које је резидент или је непосредно пре тог борава било резидент друге државе уговорнице, изузима се од опорезивања у првопоменутој држави уговорници на примања за такву наставу или истраживачки рад за период који није дужи од две године од дана његовог првог борава у том циљу, под условом да је та примања остварило изван те државе.

2. Одредбе става 1. овог члана не примењују се на доходак од истраживачког рада ако истраживачки рад није у јавном интересу, него првенствено у личном интересу одређеног лица или више лица.

Члан 22.

ОСТАЛИ ДОХОДАК

1. Делови дохотка резидента државе уговорнице, без обзира на то где настају, који нису регулисани у претходним члановима овог уговора опорезују се само у тој држави.

2. Одредбе става 1. овог члана не примењују се на доходак, осим на доходак од непокретне имовине дефинисане у ставу 2. члана 6. овог

уговора ако прималац тог дохотка - резидент државе уговорнице обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази или ако у тој другој држави обавља самосталне личне

делатности из сталне базе која се у њој налази, а право или имовина на основу којих се доходак плаћа стварно су повезани са сталном јединицом или сталном базом. У том случају се, према потреби, примењују одредбе чл. 7. или 14. овог уговора.

Члан 23.

ИМОВИНА

1. Имовина која се састоји од непокретне имовине наведене у члану 6. овог уговора коју поседује резидент државе уговорнице и која се налази у другој држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Имовина која се састоји од покретне имовине која представља део имовине намењене пословању сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази која служи резиденту државе уговорнице у другој држави уговорници за обављање самосталних личних делатности, може се опорезивати у тој другој држави.

3. Имовина која се састоји од поморских бродова, речних бродова, ваздухоплова, железничких и друмских возила која предузеће државе уговорнице користи у међународном саобраћају и покретне имовине која служи за коришћење таквих превозних средстава, опорезује се само у тој држави.

4. Сва остала имовина резидента државе уговорнице опорезује се само у тој држави.

Члан 24.

ОТКЛАЊАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Ако резидент државе уговорнице остварује доходак или поседује имовину који се, у складу с одредбама овог уговора, могу опорезивати у другој држави уговорници, првопоменута држава одобрава:

- као одбитак од пореза на доходак тог резидента, износ једнак порезу на доходак који је плаћен у тој другој држави;

- као одбитак од пореза на имовину тог резидента, износ једнак порезу на имовину који је плаћен у тој другој држави.

Тај одбитак и у једном и у другом случају не може бити већи од дела пореза на доходак или пореза на имовину, како је обрачунат пре

извршеног одбијања, који одговара, зависно од случаја, дохотку или имовини који се могу опорезивати у тој другој држави.

2. Ако су, у складу с неком одредбом Уговора, доходак који оствари или имовина коју поседује резидент државе уговорнице изузети од опорезивања у тој држави, та држава може, при обрачунавању пореза на остали доходак или имовину тог резидента, да узме у обзир изузети доходак или имовину.

3. Ради признавања одбитка у држави уговорници, сматра се да порез који је плаћен у другој држави уговорници обухвата и порез који би био плаћен у тој другој држави да није умањен или отписан у складу с њеним законским одредбама о пореским подстицајима.

Члан 25.

ЈЕДНАК ТРЕТМАН

1. Резиденти државе уговорнице не подлежу у другој држави уговорници опорезивању или захтеву у вези с опорезивањем које је друкчије или теже од опорезивања и захтева у вези с опорезивањем којима резиденти те друге државе у истим условима, подлежу или могу подлећи.

2. Опорезивање сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници не може бити неповољније у тој другој држави од опорезивања предузећа те друге државе која обављају исте делатности. Ова одредба не може се тумачити тако да обавезује државу уговорницу да резидентима друге државе уговорнице одобрава лична ослобађања, олакшице и умањења за сврхе опорезивања због личног статуса или породичних обавеза које одобрава својим резидентима.

3. Камата, ауторске накнаде и друге исплате које плаћа предузеће државе уговорнице резиденту друге државе уговорнице, ради одређивања опорезивих доходака тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су исплаћене резиденту првопоменуте државе, осим у случајевима предвиђеним у одредбама члана 9. члана 11. став 6. или члана 12. став 6. овог уговора. Такође, дугови предузећа државе уговорнице, резиденту друге државе уговорнице ради одређивања опорезиве имовине тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су били уговорени с резидентом првопоменуте државе.

4. Предузећа државе уговорнице чију имовину потпуно или делимично поседују или контролишу, посредно или непосредно, један или више резидената друге државе уговорнице, у првопоменутој држави уговорници не подлежу опорезивању, или обавези у вези с

опорезивањем, које је друкчије или теже од опорезивања и обавеза у вези с опорезивањем коме друга слична предузећа првопоменуте државе подлежу или могу подлећи.

Члан 26.

ПОСТУПАК ЗАЈЕДНИЧКОГ ДОГОВАРАЊА

1. Ако лице сматра да мере једне или обе државе уговорнице доводе или ће довести до тога да не буде опорезовано у складу с одредбама овог уговора, оно може, без обзира на правна средства предвиђена унутрашњим законом тих држава, да изложи свој случај надлежном органу државе уговорнице чији је резидент. Случај мора бити изложен у року од три године од дана првог обавештења о мери која доводи до опорезивања које није у складу с одредбама овог уговора.

2. Надлежни орган, ако сматра да је приговор оправдан и ако није у могућности да сам дође до задовољавајућег решења, настоји да реши случај заједничким договором с надлежним органом друге државе уговорнице ради избегавања опорезивања које није у складу с овим уговором. Постигнути договор примењује се без обзира на временска ограничења у унутрашњем закону држава уговорница.

3. Надлежни органи држава уговорница настојаће да заједничким договором отклоне тешкоће или нејасноће које настају при тумачењу или примени овог уговора. Они се могу и заједнички саветовати ради избегавања двоструког опорезивања у случајевима који нису предвиђени у овом уговору.

4. Надлежни органи држава уговорница могу непосредно међусобно општити ради постизања договора у смислу претходних ставова. Ако је потребно да се ради постизања договора обави усмена размена мишљења, она се може обавити преко комисије састављене од представника надлежних органа држава уговорница.

Члан 27.

РАЗМЕНА ОБАВЕШТЕЊА

1. Надлежни органи држава уговорница размењују обавештења потребна за примену одредаба овог уговора или закона држава уговорница који се односе на порезе обухваћене овим уговором ако опорезивање предвиђено тим законима није у супротности с овим уговором. Обавештења примљена од државе уговорнице сматрају се тајном исто као и обавештења добијена према законима те државе и могу се саопштити

само лицима или органима (укључујући судове и управне органе) који су надлежни за разрез или наплату пореза обухваћених овим уговором. Та лица или органи користе обавештења само за те сврхе. Они могу саопштити обавештења у јавном судском поступку или у судским одлукама.

2. Одредбе става 1. овог члана не могу се ни у ком случају тумачити као обавеза надлежног органа државе уговорнице да:

- 1) предузима управне мере супротне законима или управној пракси те или друге државе уговорнице;
- 2) даје обавештења која се не могу добити на основу закона или у управном поступку те или друге државе уговорнице;
- 3) даје обавештења која откривају трговинску, пословну, индустријску, комерцијалну или професионалну тајну или пословни поступак или обавештења чије би саопштавање било супротно јавном поретку.

Члан 28.

ЧЛАНОВИ ДИПЛОМАТСКИХ МИСИЈА И КОНЗУЛАТА

Одредбе овог уговора не утичу на пореске повластице чланова дипломатских мисија и конзулата предвиђене општим правилима међународног права или одредбама посебних уговора.

Члан 29.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

1. Овај уговор се потврђује. Државе уговорнице обавештавају једна другу о испуњењу уставних захтева за ступање на снагу овог уговора.

2. Уговор ступа на снагу на дан давања обавештења наведених у ставу 1, а његове одредбе се примењују у односу на порезе на доходак и на имовину, за сваку пореску годину која почиње првог јануара или после првог јануара календарске године која следи годину у којој уговор ступа на снагу.

Члан 30.

ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА

Овај уговор остаје на снази док га не откаже једна од држава уговорница. Држава уговорница може отказати овај уговор дипломатским путем, достављањем обавештења о престанку његовог важења најкасније шест месеци пре краја календарске године по истеку пете године од дана ступања на снагу овог уговора. У том случају, овај уговор престаје да важи у односу на порезе на доходак и на имовину за сваку пореску годину која почиње првог јануара или после првог јануара календарске године која следи годину у којој је обавештење о престанку важења дато.

У потврду чега су доле потписани, пуноважно за то овлашћени, потписали овај уговор.

Сачињено у Софији овог 14. дана децембра 1998. године, у два оригинална примерка, на српском, бугарском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако веродостојни. У случају разлике у тумачењу, меродаван је енглески текст.

**ЗА САВЕЗНУ ВЛАДУ САВЕЗНЕ
РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ**

**БОРИСЛАВ ВУКОВИЋ
ВАСИЛЕВ**

**ЗА ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ
БУГАРСКЕ**

ВАЛЕНТИН

